



ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи
Національного університету
«Львівська політехніка»

Іван ДЕМІДОВ

" " 2024 р.

Висновок
про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації
«Формування фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської
економічної діяльності»
здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії
за спеціальністю 292 Міжнародні економічні відносини
(галузь знань 07 Управління та адміністрування)
Чжан Шу

1. Актуальність теми дисертації

Глобалізація економік все більшої кількості країн світу дозволяє говорити про глобальне світове господарство, в якому країни займають своє чільне місце за ознакою превалювання виду економічної діяльності. Важливе значення у глобальній економічній системі відіграє узгодження фіскальних політик країн у їх взаємодії, як суб'єктів міждержавних економічних відносин. Тому на перший план виходить питання формування фіскальної політики країн у їх міждержавних взаєминах, враховуючи фактор глобалізації економічної системи. Фіскальна політика займає центральне місце у системі державотворення. Власне від фіскальної політики залежить яким галузям, секторам економіки держава через законодавчі чинники надає преференції, а які навпаки обмежуються в розвитку. Особливо це відчутно й проявляється у міждержавних економічних відносинах. Оскільки Китай є одним з найбільших торговельних партнерів України вже більш як півтора десятка років, актуалізується питання формування ефективної, дієвої фіскальної політики обидвох країн в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності.

Кожна з країн перебуває у полі впливу економічних, політичних і соціальних чинників, які вносять суттєві корективи у торгово-економічні відносини, причому інколи такий вплив спонукає до прийняття непопулярних рішень, які йдуть в розріз економічним інтересам Китаю і України. Власне з огляду на наявність сукупності різнорідних чинників, актуально провести прогностичні розрахунки і згенерувати модель перспективного розвитку фіскальної політики кожної з країн, яка максимально відповідала б національним інтересам, враховувала б фактор глобалізації і узгоджувалася б з ситуацією в соціально-політичному полі та економічній взаємодії. Для України пошук ефективного рішення ускладнюється військовими діями, які справляють деструктивний вплив на економіку, руйнують логістику, деформують соціальне сприйняття торгово-економічних зв'язків України і Китаю, ставлять перед новими викликами в плані формування економічної системи, а отже й побудови ефективної фіскальної політики в процесі розвитку українсько-китайських економічних відносин.

Реалізація програм узгодженості фіскального механізму України і Китаю потребує всебічного осмислення місця і ролі кожної із сторін економічної взаємодії в плані задіяння таких фіскальних механізмів, які насамперед узгоджувалися б з вектором національно-економічної зорієнтованості кожної з країн, а також сприяли б перспективному розвитку торгово-економічних зв'язків.

Наведене вище обумовило актуальність теми дисертаційної роботи, мету і завдання дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Тема дисертації виконана в межах науково-дослідної роботи кафедри менеджменту і міжнародного підприємництва Національного університету «Львівська політехніка» за темою: Ресурсно-інформаційне забезпечення моделей розвитку національних економік та їх суб'єктів у глобальній економічній системі (номер державної реєстрації U0121U108836), в межах якої запропоновано нові підходи до формування фіскальної політики з урахуванням сучасної ринкової ситуації, розвитку глобальної економічної системи, нових підходів до формування фіскального механізму; Формування систем менеджменту розумних підприємств в умовах міжнародної діджиталізації та інтелектуалізації (номер державної реєстрації U0120U100985), в межах якої запропоновано впровадження моделі формування фіскальної політики і підходів, які можуть кардинально змінити взаємодію між бізнесом і державою та міждержавні економічні відносини.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів

Дисертаційна робота є самостійною науковою працею, в якій представлено авторську модель фіскальної політики України в умовах українсько-китайської торгово-економічної співпраці як складову комплексного підходу до оцінювання впливу експортно-імпортних операцій, динаміки обсягів ВВП, зовнішньоторговельного балансу України з Китаєм, що проявляється на поступленнях у бюджет України від зовнішньоекономічної діяльності з Китаєм. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті ідеї та положення, що становлять індивідуальний внесок автора.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій

Вважати, що наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи є достовірними та обґрунтованими, оскільки вони підтверджуються фактичними даними та економічними показниками міжнародної економічної діяльності України і Китаю, добре узгоджуються з теоретичними положеннями та перевірені в ході розробки рекомендацій. Обґрунтованість та достовірність основних наукових положень, отриманих результатів, висновків та сформованих рекомендацій підтверджується використанням автором загальнонаукових методів дослідження (статистичного аналізу; моделювання; структурно-логічного аналізу; експертного опитування; факторного аналізу; кореляційного аналізу; групування; експертного опитування; порівняльного аналізу, систематизування та узагальнення; групування; графічний метод; морфологічного аналізу), проведеним у роботі ґрунтовним аналізом фундаментальних праць вітчизняних і зарубіжних вчених у сфері фіскальної політики, апробацією основних положень та результатів дослідження на всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференціях.

5. Ступінь основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

Наукова новизна результатів дослідження полягає у теоретичному узагальненні та обґрунтуванні основних напрямків удосконалення фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності.

До основних результатів роботи, що мають наукову новизну, отримані автором особисто та виносяться на захист, належать такі:

вперше:

- розроблено модель фіскальної політики України в умовах українсько-китайської торгово-економічної співпраці як складову комплексного підходу до оцінювання впливу

експортно-імпортних операцій, динаміки обсягів ВВП, зовнішньоторговельного балансу України з Китаєм, що проявляється на поступленнях у бюджет України від зовнішньоекономічної діяльності з Китаєм;

удосконалено:

– економічне оцінювання фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності, що враховує економічні, соціальні і політичні чинники. Розроблено рекомендації щодо побудови ефективної фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської торгово-економічної співпраці.

– модель формування фіскальної політики в умовах сталого розвитку, що розкриває питання взаємозв'язків між відкритою торгівлею, викидами CO₂ та економічним зростанням;

– модель аналізування чинників впливу на процес функціонування податкової системи в Україні та Китаї, що передбачає поєднання чинників контрольованості, прозорості, регіональності, галузевості й оперативності реагування на зміни у податковій системі України і Китаю;

набули подальшого розвитку:

– методи та підходи до оцінювання фіскальної політики в умовах китайсько-української економічної співпраці.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

ПЕРЕЛІК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації

1.1. Публікації у наукових фахових виданнях України

1. Шу Чжан, Яструбський М. Я., 2023. Теоретичні та прикладні засади формування фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності. Київський економічний науковий журнал, 3, с. 180-187. (Міжнародна представленість та індексація журналу: Vernadsky National Library, Google Scholar, Index Copernicus). (Внесок Шу Чжан: розглянуто теоретичні та прикладні засади формування фіскальної політики в Україні та Китаї. Внесок Яструбського М.Я. – описані складові формування фіскальної).

2. Шу Чжан, Яструбський М.Я., 2024. Моделювання систем фіскальної політики в умовах українсько-китайської економічної співпраці. Київський економічний науковий журнал, 4, с. 259-275. (Міжнародна представленість та індексація журналу: Vernadsky National Library, Google Scholar, Index Copernicus). (Внесок Шу Чжан: розроблено модель формування фіскальної політики в умовах українсько-китайської економічної співпраці. Внесок Яструбського М.Я. – сформульовані передумови моделювання фіскальної політики).

1.2. Публікації у наукових фахових виданнях, включених у наукометричні бази SCOPUS, Web of Science

3. Shu Zhang, Wu Kaikun, Mykhailo Yastrubskiy, Chenfan Huang, 2023. Carbon emissions from international trade and consumption: Assessing the role of cumulative risk for EU and Chinese economic development. Energy Strategy Reviews, Vol. 50, 101219, pp.1-11. (Міжнародна представленість та індексація журналу: Scopus, Directory of Open Access Journals (DOAJ), Science Citation Index Expanded (SCIE), SCImago Journal Rank (SJR), SNIP). (Внесок Шу Чжан: досліджено вплив фіскальної політики на міжнародну торгівлю і сталий розвиток та запропонована описаний сценарій прогнозу викидів CO₂ за існуючої політики обмеження торгівлі. Внесок Яструбського М.Я. – розкрито суть сталого розвитку. Внесок Wu Kaikun – розкрито суть інновацій для забезпечення сталого розвитку. Внесок Chenfan Huang – описано вплив підприємництва на забезпечення сталого розвитку).

4. Yastrubskyy Mykhailo, Zhang Shu, 2024. Analysis of fiscal policy systems in Ukraine and China. *Studies in Systems, Decision and Control*, 517: Artificial Intelligence (AI) and Customer Social Responsibility (CSR). с. 495–508. (Міжнародна представленість та індексація журналу: SCOPUS, DBLP, WTI Frankfurt eG, zbMATH, SCImago, Web of Science). (Внесок Шу Чжан - проведено аналіз фіскальної політики України та Китаю. Внесок Яструбського М.Я. – описано роль контролю для становлення фіскальної політики).

1.3. Публікація в іншому закордонному виданні

5. Zhang, S., Yastrubskyy, M., 2023. Establishment of fiscal policy of China and Ukraine and prospects for the development of Ukrainian-Chinese economic activities. *International Interdisciplinary Scientific Journal* "Expert", 1(1), p. 111-127. (Міжнародна представленість та індексація журналу: ISSN Portal, ROAD, DOI, CrossRef, ICI World of Journals, CEEOL, DOAJ, EBSCO, BASE, BPOS, EuroPub, Semantic Scholar, ABCD Index, Grafiati, OUCI, ESJI, DRJI, EZB). (Внесок Шу Чжан - проведено огляд становлення фіскальної політики України та Китаю. Внесок Яструбського М.Я. – проведений аналіз результативності фіскальної політики України).

2. Опубліковані праці апробаційного характеру

1. М.У. Яструбський, Шу Чжан, 2022. The taxation system as a guarantee of economic growth of the state. В: *Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства»*. Львів, Україна, 28–29 жовтня 2022 р. м. Львів: НУ ЛП. (Внесок Шу Чжан – визначення ролі фіскальної політики для побудови ефективної економічної співпраці України та Китаю. Внесок Яструбського М.Я. – висвітлені основні характеристики фіскальної політики).

2. Шу Чжан, Яструбський М. Я., 2024. Моделювання систем фіскальної політики в умовах українсько-китайської економічної співпраці. I Міжнародна наукова конференція «Технології та суспільство: взаємодія, вплив, трансформація». М. Кременчук, Україна, 16 лютого 2024 МЦНД, м. Кременчук. (Внесок Шу Чжан -описано модель фіскальної політики в умовах українсько-китайської економічної співпраці. Внесок Яструбського М.Я. – описана роль фіскальної політики у процесі побудови міждержавної економічної співпраці).

3. Чжан Шу, Яструбський М., 2024. Система оподаткування Китаю та її вплив на соціально-економічний розвиток країни. X Міжнародна науково-практична конференція «Управління інноваційним процесом в Україні: завдання під час війни та у період післявоєнної відбудови». Львів, Україна, 16–17 травня 2024 р., м. Львів: НУ ЛП. (Внесок Шу Чжан – описана система оподаткування Китаю. Внесок Яструбського М.Я. – описаний вплив системи оподаткування Китаю на соціально-економічний розвиток країни).

4. М.Я. Яструбський, Чжан Шу., 2024. Сутність та значення фіскальної політики для розвитку українсько-китайських економічних відносин. VI Міжнародна науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства» 10-11 жовтня 2024 р. (Внесок Шу Чжан: розкрита сутність фіскальної політики для розвитку українсько-китайських економічних відносин. Внесок Яструбського М.Я. – описане значення фіскальної політики для розвитку українсько-китайських економічних відносин).

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

Основні теоретичні положення, прикладні рекомендації та результати дисертаційної роботи розглянуто на таких міжнародних та всеукраїнських науково-практичних та науково-методичних конференціях: V Міжнародна науково-практична конференція «Обліково-аналітичне забезпечення системи менеджменту підприємства» (28-29 жовтня 2022 р.), I Міжнародна наукова конференція «Технології та суспільство: взаємодія, вплив, трансформація». м. Кременчук, Україна, 16 лютого 2024 МЦНД, м. Кременчук., X Міжнародна науково-практична конференція «Управління інноваційним процесом в Україні: завдання під час війни та у період післявоєнної відбудови». Львів, Україна, 16–17 травня 2024 р., м. Львів: НУ ЛП, VI Міжнародна науково-практична конференція «Обліково-аналітичне

забезпечення системи менеджменту підприємства» 10-11 жовтня 2024 р.

8. Наукове значення виконаного дослідження із зазначенням можливих наукових галузей та розділів програм навчальних курсів, де можуть бути застосовані отримані результати

Основні положення і результати дисертації впроваджено в навчальний процес Національного університету «Львівська політехніка» та застосовуються під час викладання дисципліни «Оподаткування міжнародної економічної діяльності» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» (довідка про впровадження результатів дисертаційної роботи у навчальному процесі № 67-01-79 від 21.01.2025 р.).

9. Практична цінність результатів дослідження із зазначенням конкретного підприємства або галузі народного господарства, де вони можуть бути застосовані

Практичне значення отриманих результатів полягає у розробленні підходів до економічного оцінювання фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності, що враховує економічні, соціальні і політичні чинники та розробленні моделі аналізування чинників впливу на процес функціонування податкової системи в Україні та Китаї, а також удосконаленні методико-прикладної бази для оцінювання впливу чинників контрольованості, прозорості, регіональності, галузевості й оперативності реагування на зміни у податковій системі України і Китаю.

Результати досліджень використано у практичній діяльності компаній ТОВ «Швидкий світ».

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертаційна робота Чжан Шу «Формування фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності» складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Дисертаційна робота за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

У ході обговорення дисертації до неї не було висунуто жодних зауважень щодо самої суті роботи.

11. З урахуванням зазначеного, на міжкафедральному науковому семінарі Навчально-наукового інституту економіки і менеджменту ухвалили:

11.1. Дисертація Чжан Шу «Формування фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності» є завершеною науковою працею, у якій розв'язано конкретне наукове завдання впливу фіскальної політики на розвиток українсько-китайської економічної діяльності, що має важливе значення для галузі знань 07 *Управління та адміністрування*.

11.2. Основні наукові положення, методичні розробки, висновки та практичні рекомендації, викладені у дисертаційній роботі, логічні, послідовні, аргументовані, достовірні, достатньо обґрунтовані. Дисертація характеризується єдністю змісту.

11.3. У 9-ти наукових публікаціях повністю відображені основні результати дисертації, з них 1 розділ у 4-х публікаціях, 2 розділ у 5 публікаціях, 3 розділ у 7 публікаціях, з яких 2 статті опубліковані у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у іншому закордонному фаховому виданні, 2 статті у наукових фахових виданнях, включених у наукометричні бази SCOPUS, Web of Science і 4 публікації, що засвідчують апробацію матеріалів дисертації.

11.4. Дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, зі змінами).

11.5. Дисертація є результатом самостійних досліджень, не містить елементів фальсифікації, компіляції, плагіату та запозичень, що констатує відсутність порушення академічної доброчесності. Використання текстів інших авторів мають належні посилання на відповідні джерела.

11.6. З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей Чжан Шу дисертація «Формування фіскальної політики в умовах розвитку українсько-китайської економічної діяльності» рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

За затвердження висновку проголосували:

за	-	22 (двадцять дві особи)
проти	-	немає
утримались	-	немає

Головуючий на
міжкафедральному науковому
семінарі
д.е.н., проф.,
професор кафедри менеджменту і
міжнародного підприємництва

Вікторія ТЕРЛЕЦЬКА

Рецензенти:

д.е.н., проф.,
професор кафедри економіки
підприємства та інвестицій

Олександра МРИХІНА

к.е.н., доц,
доцент кафедри менеджменту і
міжнародного підприємництва

Ольга БАЛА

Відповідальна
в ІНЕМ за атестацію PhD,
доктор філософії,
доцент кафедри економіки
підприємства та інвестицій

Ольга МИЩИШИН

"20" 01 2025 р.